

Minnesanteckningar rundabordssamtal

Tid och plats: 27 november 2024 kl. 10.00–12.00, Tullverkets huvudkontor i Stockholm

Närvarande: Bo Jarestig (Transportindustriförbundet), Mikael Andersson (Transportföretagen), Malin Madsen (Sydsvenska handelskammaren), Peter Hellman (Västsvenska handelskammaren), Teresa Ryberg M Figueiredo (Stockholms handelskammare), Anna-Karin Ekman (Sveriges skeppsmäklarörening), Per Broholm (Sveriges åkeriföretag), Robert Lönn (Svenskt näringsliv), Viktor Gunnarsson (Drivkraft Sverige), Karolina Yavuz (Sveriges expressföretag), Johanna Weibull, (Kommerskollegium)

Från Tullverket: Johan Norrman, Bodil Taylor, Carina Asplund, Nina Zaregon, Cecilia Olsson

1. Välkommen

Generaltulldirektör Johan Norrman och vikarierande överdirektör Bodil Taylor hälsade deltagarna välkomna till årets andra rundabordssamtal. Rundabordssamtalet i juni gav värdefull information och vi upplevde en bra energi och vilja att samverka med Tullverket. Vi fortsatte sedan med en presentationsrunda. Under dagens samtal berättar Johan och Bodil om arbetet med de tre strategiska inriktningarna men också kort vad mer som är aktuellt på Tullverket. Vidare pratar vi om Tullverkets arbete med att förenkla för företagen och vi presenterar den nya strukturen för Tullverkets dialog med näringslivet. Här vill vi gärna ta del av branschorganisationernas synpunkter.

2. Tullverkets strategiska inriktningar

- Bekämpa organiserad brottslighet och kriminell ekonomi

En oerhört central fråga är Tullverkets bidrag i arbetet med att bekämpa organiserad brottslighet.

- Vara en central aktör i varuflödet

Tullverket vill stärka samverkan och dialog med näringslivet. Det är viktigt att vi har kunskap om olika logistikflöden för att tullhanteringen ska vara så smidig som möjligt.

- Ökad digital och teknisk förmåga för att säkerställa en effektiv verksamhet

3. Aktuellt på Tullverket

- Rundabordssamtal, tulldagar
Bra program och intressanta föreläsningar på årets tulldagar. På tulldagarna i Göteborg och Stockholm deltog Bodil Taylor på rundabordssamtal med handelskamrarnas medlemmar.
- Sjöfartsdagarna
Johan Norrman har varit på Sjöfartsentusiasterna i Göteborg, ett evenemang som arrangeras av Sveriges skeppsmäklare. Där diskuterades också Tullverkets strategiska inriktningar och dialogen med näringslivet. Ett önskemål om branschspecifika dialogmöten.
- Myndighetssamverkan
Från att varje myndighet får egna uppdrag ger regeringen numera ofta ett uppdrag till flera myndigheter, exempel kring kriminell ekonomi och sanktioner. Detta för att få en tydlig effekt i viktiga frågor där samverkan krävs.
- Tullreformpaketet
Förhandlingar pågår i EU om en ny tullkodex som innebär stora förändringar för tullmyndigheter och näringslivet. Exempelvis tänker man sig att deklarationer inte ska finnas utan olika aktörer ska lämna den information den ansvarar för. En stor utmaning rör också förbud och restriktioner och de kommande förordningarna kring olika områden. Tullverket utför kontroller på andra myndigheters uppdrag.

Kommentar från deltagare: Beslut planeras att fattas under hösten 2025. Vore det inte bra om näringslivet bidrar i det här arbetet och belyser/informerar om konsekvenser innan beslut fattas?

- Backofficeuppdraget
Uppdraget handlar om att titta på hur vi kan hantera toppar och dalar när det gäller kontakt med Tullsvär. En viktig del i uppdraget är också att titta på att vissa frågor kan kräva en annan ingång än Tullsvär. Hur kan vi möta det behovet?
- Sanktionsarbetet
Arbetet med sanktioner fortsätter och vi har tillsatt en gruppering där en verksamhetsexpert på sanktioner ingår. Vi har även samverkan med t ex Polisen i det här arbetet. Det är väldigt korta ledtider när ett nytt sanktionspaket införs både för Tullverket och näringslivet.
- Införandet av nytt exportsystem
Det är endast ett par dagar kvar av införandeperioden. Från och med den 2 december ska alla deklarationer och anmälningar som rör export och utförsel lämnas i det nya systemet.

4. Förenkla för företagen

Tullverket har tillsammans med ett 30-tal myndigheter i respektive regleringsbrev fått ett uppdrag om att förenkla för företagen. Vi ska redovisa vilka förenklingsåtgärder vi planerar genomföra, vilka hinder och utmaningar som finns och hur förenklingsåtgärderna förväntas gynna företagen. Delleverans av regeringsuppdraget 14 mars 2025. Slutleverans av regeringsuppdraget sker den 13 mars 2026 då införda förenklingsåtgärder ska presenteras.

Tullverket har i sin verksamhetsplan fört in uppdraget 1.11 Förenkla för företagen med leverans T3 2024 där en kartläggning av genomförda, pågående och tänkbara förenklingsåtgärder presenteras. Det vi ser är att näringslivet i första hand inte efterfrågar regelförenklingsåtgärder i bemärkelsen förändrad lagstiftning.

Införandet av tullkodexen fortsätter där syftet är att förenkla lagstiftningen och administrationen kring tullhantering, både ur företagets och tullmyndigheternas perspektiv. Här hålls täta dialoger med näringslivet i olika forum och kanaler. Vi vet att det finns en efterfrågan på utvecklade e-tjänster och funktionaliteter. Vi har för implementeringen av tullkodexen informerat konsekvent och långsiktigt under många år.

När det gäller digitalisering av Norgegränsen och Smart Border kommer en projektplan att lämnas in under Q1 2025. Smart Border är ett EU-gemensamt projekt där man tittar på hur digitala gränspassager mellan EU och länder utanför EU kan utformas. Arbetsgruppen har gjort studiebesök i olika länder.

Kommentar: Transportindustriförbundet har undersökt hur det fungerar idag. Man har problem med att veta vilken bil som kommer att lastas och man kan därför inte ange identitet. Skulle man kunna koppla det till ett AEO-så att inte denna fråga hindrar den digitala passagen? *Svar: Den digitala lösningen vid Norgegränsen bygger på uppgiftslämning i förväg, både från norsk och svensk sida. Transportmedlets identitet är en obligatorisk uppgift som man behöver ha i förväg för att nyttja den digitala lösningen fullt ut. De obligatoriska uppgifterna krävs för att tullmyndigheterna ska säkerställa tullövervakningen och spårbarheten och därmed göra mer träffsäkra kontroller.*

Fokus på förenklingsåtgärder ur ett större perspektiv än regelförenklingsåtgärder, det vill säga förenklingsåtgärder som är efterfrågade av näringslivet.

Informationsinsatser om restriktionsvaror avseende dubbla användningsområden (PDA) och sanktioner, en metod som kan utökas till nya områden. Tullrevisorer och handläggare gör riktade informationsinsatser mot berörda företag.

Det nya systemet för tullräkningar skickar bland annat krediteringar separat enligt önskemål från näringslivet.

Ansökan och hantering av undantaget från att lämna uppgifter om varors tullvärde vid kontinuerliga varuflöden har genererat många ansökningar då en per leverantör måste skickas, kan eventuellt förenklas genom en ny typ av ansökan. Arbete pågår.

Avgränsningar

- Importmomsen avgränsas just nu, inväntar Högsta förvaltningsdomstolen.
Fråga: Intäktsränta vid importmoms – tittar ni även på det?
- Reformpaketet ingår inte eftersom införandet sker långt efter att regeringsuppdraget har slutleverans i mars 2026.

Tullverket ser över hur myndigheten kan förbättra sin omställningsförmåga vad gäller att ge service till företag och privatpersoner när de externa behoven av stöd är större eller mer tidskritiska än normalt. Ett arbete pågår med att titta på vad som händer på "insidan", det vill säga internt på Tullverket. Hur stöttar övrig verksamhet Tullsvaret exempelvis. Vi arbetar också med att erbjuda information på Tullverkets webbplats både på svenska och engelska samt ersätter gamla sidmallar med nya. Syftet är att det ska bli lättare att ta till sig innehållet.

5. Utveckla dialogen med näringslivet

En stor del av den externa dialogen har handlat om införandet av tullkodexen och nu när vi närmar oss årsskiftet har de flesta systemen kommit på plats. Det innebär att aktörer i för oss nya branscher, främst transportbranschen, lämnar uppgifter digitalt till Tullverket. Vi måste därför anpassa vår dialog till dagens målgrupper.

På rundabordssamtalet i juni diskuterade vi hur dagens dialog med näringslivet fungerar, vad som kan förbättras samt vilka frågor ni ser ett behov av att diskutera med Tullverket framöver. Under hösten har en utvärdering genomförts, genom externa enkätundersökningar bland dagens externa referensgrupper. Samma frågor ställdes i dessa undersökningar. Under hösten har också drygt 30 interna intervjuer genomförts med arbetsgrupper från olika delar av Tullverkets verksamhet. Detta för att undersöka interna behov av frågor att diskutera med näringslivet. Det gäller såväl operativa frågor som utvecklingsfrågor.

Den externa kartläggningen gav följande svar:

Vilka erfarenheter har du av Tullverkets information och dialog kring kommande förändringar?

- Positiva upplevelser av Tullverkets dialog med näringslivet
- Viktigt med dialog när det är så många förändringar
- Blir informerad i god tid
- Bra information från Tullverket
- Positiv återkoppling kring hur vi hanterar införanden även om tidsramarna är snäva

Vad upplever du som positivt med Tullverkets dialog med näringslivet idag?

- Bra med många dialogmöten
- Minnesanteckningar på webben
- Att möten är digitala
- Att man får chans att ställa frågor
- Att näringslivet involveras i ett tidigt skede

Vilka förbättringsförslag vill du att Tullverket tar med sig i arbetet med att utveckla Tullverkets dialog med näringslivet?

- Öppna frågestunder
- Fortsätt med digitala möten,
- Utbilda personal i funktioner som kommer i kontakt med näringslivet
- Dialog ännu tidigare i processen

Vilka frågor skulle du vilja ha dialog med Tullverket om framöver?

- Kommande förändringar
- Reformpaketet
- Testmiljön
- Brottsförebyggande arbete
- MNSW

Den interna kartläggningen visade att det finns ett behov av att även diskutera operativa frågor. Det har vi tagit fasta på i arbetet. Från Tullverkets sida ser vi också gärna att näringslivet tar initiativ till dialog, vilka frågor är aktuella ur ett branshperspektiv exempelvis? Lyft gärna sådana frågor i de forum som nu ska etableras.

Den nya strukturen för Tullverkets dialog med näringslivet utgår från både näringslivets och Tullverkets behov. Den är också anpassad efter de nya målgrupper som nu är uppgiftslämnare till Tullverket. Strukturen ger stora möjligheter att diskutera operativa frågor och utvecklingsfrågor på såväl kort som lång och sikt, samtidigt som den tar höjd för att med kort varsel ta initiativ till dialog:

Rundabordssamtal

- Branschorganisationer
- Strategiska frågor

Extern referensgrupp

- Medlemsföretag från branschorganisationerna, tullansvariga
- Operativa frågor och utvecklingsfrågor

Dialogmöten och Tullnytt live

- Systemleverantörmöten
- Branschspecifika frågor
- En fråga som berör många
- Aktuella tullfrågor
- Frågestunder

Reflektioner från deltagarna

- Positiv återkoppling från deltagarna på den nya strukturen för dialog med näringslivet
- En önskan om att branschorganisationen får inbjudan även till enskilda dialogmöten

Nästa steg är att ni inom er branschorganisation för en diskussion gällande vilka två representanter som ska delta i de strategiska rundabordssamtalen respektive i den externa referensgruppen där tullfrågorna står i fokus. Viktigt i den diskussionen är att man som representant har en roll som vidareförmedlare av information till och från medlemmarna. Man skulle kunna tänka sig att man exempelvis sitter som representant i den externa referensgruppen i ett år, trivs kan man givetvis fortsätta. Återkoppla gärna senast den 20 januari vilka två representanter från er bransch som kommer att delta i dessa två forum. Information om den nya strukturen för dialog med näringslivet går ut externt under vecka 50.

6. Aktuellt i organisationerna – trender och tendenser

- Valet i USA – hur kommer handeln påverkas?
- Digitalisering av ATA-carnet – arbetet pågår med Tullverket
- Resultatet av arbetet med importmomsen är viktig för näringslivet
- Få in akademien i tullområdet
- Nya förordningar och direktiv, CBAM och avskogningsförordningen exempelvis, innebär många frågor från medlemmarna. Olika myndigheter har ansvar för olika förordningar, Tullverket blir inblandat med anledning av att uppgiftslämningen sker i deklARATIONERNA.
- Samordningseffekt med olika myndigheter som samverkar kring en fråga. Ett exempel är garanti för transit – känslig fråga där Tullverket och Skatteverket är inblandade. Tullverket och Skatteverket har möten där den typen av frågor kan diskuteras.

- Hur påverkar det att Frankrike inte är klara med exportsystemet? Har man internationell handel påverkas man när alla länder inte följer tidplanen. Klareringen i syd verkar ha lägre bemanning den senaste tiden när det gäller ärenden kopplade till lättförstörliga varor, matvaror och djur som ska kontrolleras. *Svar: Gällande bemanning har den förstärkts på måndagar med anledning av ökad trafik. Ärenden som saknar styrkande handlingar tar längre tid. Angående levande djur kontrolleras deras chip omgående och transporten kan lämna. Vid förstöringsärenden krävs dialog med företagen och hanteringen av varorna kan därefter ta lite tid.*
- Förändringar i oljehandeln. Import av biobränsle till EU, bränsle kommer felmärkt från Kina som då får en ekonomisk fördel. Svårt ibland att få stöd i frågor som rör bulkvaror när man kontaktar Tullverket.
- Många företag saknar en grund att stå på när det gäller tullkunskap. Man känner inte till grundläggande begrepp. Handelskammaren kan hjälpa till att sprida information från Tullverket.
- Väntetider vid Norgegränsen, exempelvis i Charlottenberg.
- Ett företag som vill förtulla i Haparanda fick besked av en handläggare att det inte går utan införetullningen ska istället ske i Finland. *Svar: Det finns olika typer av flöden i norra Sverige och expeditionen i Haparanda hanterar endast TIR. Om det gäller ett transiteringsärende i NCTS behöver det avslutas på en godkänd plats.*
- Positivt med dessa rundabordssamtal och positivt med den nya strukturen för dialog med näringslivet.
- Viktigt att Tullverket är med från början i Sjöfartsverkets utveckling av NMSW, det nya systemet som ska ersätta dagens MSW. Viktigt att provtrycka lösningen med näringslivet. Man har fått testa Sjöfartsverkets delar i systemet och har en önskan att medlemmar även får testa Tullverkets delar. Tullverket tar med sig önskemålet.

7. Avslutning

Tullverket tackade deltagarna för dagens rundabordssamtal. Minnesanteckningar och presentation skickas till deltagarna inom kort och minnesanteckningarna publiceras också på tullverket.se. Tullverket återkommer med datum för vårens rundabordssamtal.